

Cancelari'a Redactiunii:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinti'a Redactorului:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii”
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siose lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:

4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pesta, 16./28 ian.

Desordinea intemplantă la Prag'a cu ocaziunea petrecerii noului ministru Herbst, si a ospetului (banchetu) ce s'au datu intru onorea lui, au datu diurnalelor nemtiesci-magiare materia destula de vorbitu, de agitatu si de a da pre fatia ascunsele inimei omenilor cari au inauguratu dualismulu. Unii dicu că demonstratiunea nu s'au facutu lui Herbst ci lui Beust, alții că neci lui Beust ci ministeriului intregu. Noi credemu a potè merge si mai departe si a dice că demonstratiunea cehiloru d'in Prag'a s'au facutu in contr'a politiceii dualistice.

Ast'a o credemu d'in doue cauze, antâiu pentru că cunosemu aversiunea Ceho-Slaviloru in contr'a dualismului inauguratu pentru apesarea loru d'incolo, precum si pentru a nostra de d'in coce, era a dou'a, pentru că diurnalele magiare, de si demonstratiunea se fece unui ministru translaitanicu totu-si, ele sentien-du, in poterea complicității dualistice, lovitur'a ce au primitu si ministeriulu de d'in coce, nu in-ceta a improspetă cu cele mai alese epitete pre bietii cehi, adaugandu in finea espeptoratiuniloru că acesta prorumpere d'in partea Cehiloru au fostu cea de pre urma convulsione a partitei natiunale.

Mare trebuie sê fie nerusinea omeniloru de la diurnalele magiare candu ataca intr' unu modu atâtu de vatematoriu pre-o natiune carea fatia cu dualismulu nu face neci a diecea parte d'in demonstratiunile căte au facutu magiaru de la 1859 pana in 1865, in contr'a politiceii centralisatorice si absolutistice a guvernului de Vien'a. Numai magiariloru li este iertatu a avè doreri natiunale si a se plange, cum se plansese ca nesce babe in totu decursulu dietei de la 1861. dar cei ce suferu de sece si suferu chiaru nedreptățile loru sê n'aiba cuventu de a se plange. Diurnalulu „Politica” d'in Prag'a dâ o lectiune aspra, (cam precum au fostu si insultatiunea) magiariloru strigandu-le si unu inemento mori relativu la expresiunea de: „ultim'a convulsione” in terminii urmatori: „potemu asecură pre magiari, cari sunt numai o mana de omeni, că puternic'a massa rudita (adeca slavii) carea i incungiuira i va fi sugrumatu de multu, pre candu vietia natiunala a slaviloru va pulsità puternicu.” — Nu putem aproba nici de câtu asemene amenintiări, ba le detestămu, ca unele ce sunt in contr'a spiritului seclului si a umanității, chiaru precum detestămu si portarea presinte cea inganfata si insultatoria a magiariloru ajunsi la potere excesiva dar temporaria, daca inse le amintimu, facemu detorintia de diurnalisti, si refletămu că cei ce insulta insultă-s e-voru, séu cu vorbele scripturici „cei ce se innaltia, umilă-se-voru.” „Tempora si fuerint nubila solus eris” se aplica dupa logic'a cea necesabile la toti cei ce instraineza de la sine mai alcu pre acci-a cu cari au sê vietuesca si a nune candu acci-a au fostu si sunt fratii loru de suferintie.

Camer'a deputatiloru Italiei au primitu in 23, ian. toti capitulii bugetului in privintia căliloru si altoru mediu-loce de comunicatiune. Ministrulu de financia au facutu cunoscuta comisiunii bugetarie situatiunea financiar ia a vistieriei si isvorele la cari trage socotela, pentru a potè da pieptu cu lipsele ce se voru ivi.

In urmarea unei resolutiuni mai noue a Congresului Uniunii americane, presiedintele Johnson (Gionsen) este invitat u a face intercesiune la regina Victori'a in favorea Fenianiloru detienuti in Canad'a. Totodata adunări poporale se organizeza de cea parte a oceanului atlanticu pentru a sprigină acci pasu ai guvernului Republicei. — Resolutiunile adoptate intr'o mare adunare poporala, ce s'a tienutu in Washington, mergu si mai de parte, ele ceru ca dreptu-

rile cetateniloru americani in strainetate sê fie asecurate si aperate, apoi ca sê se iee mesurile trebuinciose de a impelecă rigorea autoritățiloru britanice in privintia cetateniloru acusat de feniani-mu. — A fara de fenianismu mai e o cestiune care apesa ca o stanca a supr'a Angliei, acest'a e a vaporului „Alabama” si reclamatiunile staturiloru Unite intru acestu obieptu. — Cestiunea acest'a e menita a capetă dimensiuni mai mari dupa atâte turburări feniane, că-ci bine că Angli'a nu vre sê strige in gur'a mare, ca are totu-si convingerea intemeiata că fenianii capeta ajutorie si fortiele sale d'in Americ'a. Spunendu adevverulu, se pare că guvernului Staturiloru unite i place a tienè cestiunea suspinsa, ca si candu ar avè cugetulu rezervatu de a-si face o arma la casu de lipsa intru incurcaturele ce ascunde viitorulu. Nu trece o septemana in carea cestiunea acest'a nu s'ar desbate in diurnale, cu tote că in realitate negociatiunile a supr'a ei sunt suspinse si impedeate ca si candu ar fi datu de unu stanu de piatra, séu intr'o gropa a-lanca.

D'in aceste se vede că timpul de resbunare nu e de parte si Angli'a cea superba si insolinte are sê espieze si ea multele pecate ce au facutu intru inganfarea sa.

Cestiunea natiunalitatiloru.

(G) In nrulu trecutulu am vediutu ce intielegemu noi sub cuventulu „natiunalitate”, adeca intrunirea conlitiuniloru, cari le-am insiratu si cari nu ni le potu denegă neci cei mai inveterati contrari ai nostri, de cum va nu voru dice, că ce este albu nu este albu ci negru, ce este lumina nu este lumina ci intunerecu. In punctulu acest'a suntemu dara egali cu ungurii si cu ori care altu poporu ce intrunescce atributele amintite. Sê pasimu acum mai departe. Sê vedemu daca suntemu, daca potemu fi noi si natiune, dupa conceptulu definitu in nr. tr., si daca nu suntemu, d'in a cui gratia aterna ca sê fimu si pentru ce, cu ce dreptu se fie ungurulu séu némtiulu, era romanulu nu?

Pentru ca una natiunalitate sê fie demna a posiedè drepturi si a se bucură de tote binefacerile ce statulu detoresce factoriloru d'in cari este compusu, este de lipsa ca acea natiunalitate se fie adusu si sacrificie. Sê vorbesca acum istoria, si sê spuna ea, se spuna fratii unguri, cu câtu au adusu ei mai multe sacrificie decâtu romanii? Fiindcă ei se provoca la concepte europene, i intrebămu, se ne spuna: că cumpenesce ce-va innaintea Europei tristulu adevveru că romanulu a robitu seculu ungurului portandu greutățile publice si aperandu patri'a cu bratie puternice si totu-si si-au pastratu mai pre susu de tote natiunalitatea sa? este acest'a sacrificiu, séu este sacrificiu ace'a: că ungurulu a domnit si a traitu d'in sudorea romanului? si daca nici un'a nici alt'a nu este sacrificiu, si dupa conceptulu domniiloru loru sacrificiu, pre placulu Europei, este numai lupt'a unguriloru dela 48 pentru libertate si eliberare de sub apesare politica, ore — ca sê nu mai amintimu de altele — 40,000 de romani, sangerati pre campulu de lupta, cari s'au luptatu chiaru d'in acel'a-si motivu, sê fie mai putienu sacrificiu de câtu alu unguriloru? Ore Europ'a sê nu scie apretiu numai sacrificiele ce le au potutu usioru aduce cei intariti de pre spatele altor'a, era sacrificiele celoru storsi de tota poterea, celoru impilati si supti pana la medua sê nu ajunga nimic'a? Intr' adevveru atunci cuventulu „progresu” ar' fi sê se scota d'in tote limbele Europei, atunci omenimea ar' trebui sê se rusineze că-ci a concesu a se propagă in lume principie de libertate si egalitate, atunci ar' trebui sê ne credemu repusi pre tempurile domniei pumnului si n'am mai potè avè nice spera-

re, că ne vomu potè candu-va capacita unulu pre altulu fâra a ne tocă cu băt'a in capu! D'in norocire inse Europ'a, — daca trebuie se chiamămu intr'ajutoriu auctoritatea unui atare judecatoriu si nu ne potemu intielege d'in referintiele nostre de a casa — a ajunsu la acea maturitate, in câtu apretiesce de o potrive sacrificiele celoru puternici prin impregiurări, si aceloru slabi d'in caus'a celoru puternici. Si sê nu ni se dica aci, dupa datena, că amintindu de cele de susu am avè de cugetu a irită spiretele redicandu perdu'a da pre trecutulu intunecosu. Nu, nice de câtu, atari tendintie nu nutrimu, dara fiindcă d'in partea fratiloru nostri se face provocare la trecutu de unde voiescu a storce dreptulu de „natiune” numai in favorulu loru, suntemu siiti a face si noi o privire in deretru si credemu că nu noi portămu vina, daca dâmu in trecutulu nostru de casuri, in cari romanulu n'au mersu, n'au potutu merge, pre o cale cu ungurulu.

Daca am pusu noi inse cele trecute la o parte, daca le-am aserisu tote tempului in care amu traitu, cu atât'a mai virtosu trebuie sê ne acomolămu acum tempului, si sê reclamămu ace'a ce reclama asta-di tote poporele apesate, tote poporele cu potere de vietia, cu atâtu mai virtosu noi, cari avemu tote titlurile de dreptu pentru a fi considerati de factori ai statului că si ungurulu, ca si némtiulu.

Fratii nostri de la potere se paru intru atât'a rapiti de acuisitul momentanu, scosu d'intr'o mana de fieru pentru a-lu tienè intr'o mana de otielu numai in favorulu loru si in detrimentulu nostru, — in câtu asta-di necum de vre-o natiune, dara nice de natiunalitate romana nu voru sê mai scie, cu tote că usioru si-ar' potè aduce aminte, că natiunea romana eră recunoscuta de atare chiaru si prin legi. Da, eră — voru dice — inse legile acele-a s'au steru, prin urmare natiune romana nu mai esiste, ci cu totii suntemu cetateni unguri. La acest'a inse le observămu, că nu legile acele-a ni-au datu noue natiune, de câtu ne-au recunoscut'o, natiune am fostu si suntemu si fâra de acele legi, de candu ne-am eliberatu d'in selavia in poterea atributeloru ce intrunimu, fâra de a caută că poterea, care emaneza numai dela poporu, in a le cui mani se afla, sciindu prea bine, că ce este luatu cu forti'a, nu este pierdutu. Apoi daca cugeta fratii nostri că cu una trasura de condeiu se potu sterge natiunile si cu alt'a se potu crea altele, dupa placulu cui-va, noi nu potemu fi de accsta parere. Noi intielegemu sub natiunalitate si natiune ace'a ce am aretatu, si ar' insemnă a duce apa in Dunare a mai sporî vorbe despre acestu obieptu, care s'a desbatutu si lamuritu de destule ori, si despre care am vorbitu aci, numai pentru a aretă contrariloru nostri, că in desiertu si-batu capulu a intortocă aceste-a concepte, că-ci, daca nu la mai multu, la atât'a amu ajunsu sê scimu: cinc si ce suntemu, si ce ne trebuie, ce avemu dreptu a pretinde. Observămu numai, spre lamurirea mai de aproape a conceptelor de cari ne-amu ocupatu, că precum natiunalitățile potu fi subjugate, asid si natiunile potu fi lipsite, despoiate de drepturile loru. Un'a d'intre aceste natiuni nefericite este si natiunea nostra. Drepturile ei au devenitu in exclusiv'a proprietate a aceloru frati ai nostri, pre cari i-amu primitu in cas'a nostra pentru ca sê impartimu cu ei tote, fratiesce, dupa etern'a dreptate, si cari asta-di nu voru sê ne mai recunoesca nice esistintia nostra.

Adevveru le graimu loru inse, că poterea loru, radiemata pre ruinele drepturiloru altor'a, este roua, care la ivirea celui d'antâiu radiu alu sorelui se usca si dispare fâr' a lasă vre-o urma dupa sine. Fortieci cauta sê cedemu, că-ci suntemu omenii pazei, dar' nu este neci o potere, care sê ne abata de la firm'a

